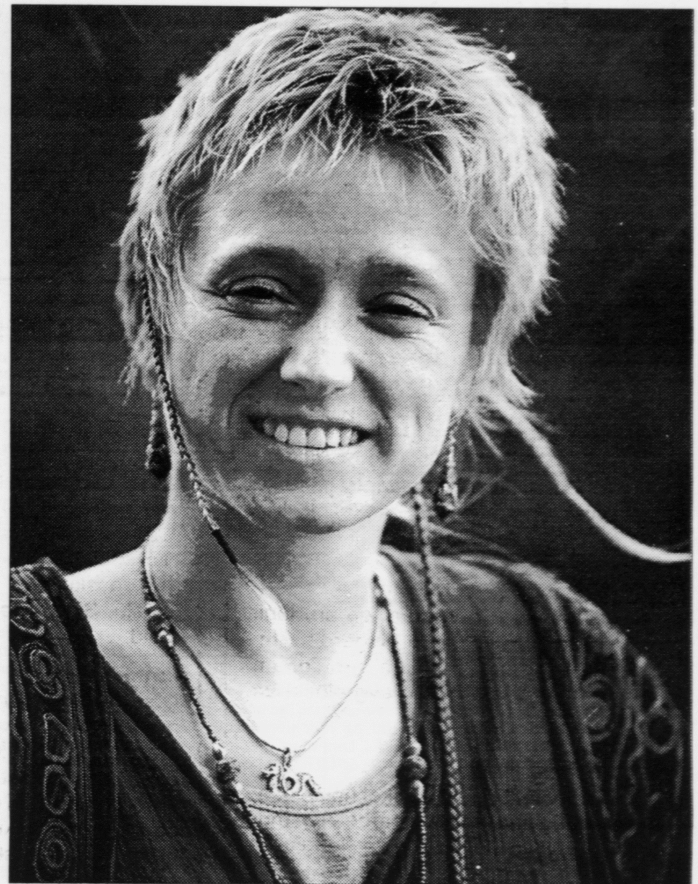

Nr. 177 - 19. SEPTEMBER 1998

- At skriva krevur tíð og frið. Tað er ikki ein spurningur um at seta seg niður, tá ið íblásturin kemur. Hann kemur, tá ið tú hefur sitið leingi og skrivað, hvønn dag í nógv tímar. At skriva er hart arbeiði og tað átti verið mett sum eitthvørt annað arbeiði, sigur Rakel Helmsdal. Mynd: Jens. Kr. Vang.

- At hava ein karm sum Port Janua í mínum skaldskapi er ikki avmarkandi, men heldur tvørtur ímóti. Port Janua er hugskotsmaskinan hjá mær, har hitti eg fólki tilvildarlaga, úti í útjaðaranum á eini søgu, sum eg fá hug at læra betri at kenna. Og eg havi ikki hug at flyta haðani fyribils, sigur Rakel Helmsdal, rithøvundur.

Síðst í hesum mánaðinum kemur ævintýrbókin *Drekar og annað valafólk* eftir Rakel Helmsdal út. Í viðtali- num í blaðnum í dag tosa vit við Rakel um leyst og fast í sambandi við hennara ritverk og starv sum høvundur

Í Port Janua kann eg gera sum eg vil

Turið Kjølbro

Hóast langa og drúgva ættargransking er hon ikki komin fram á, hvaðani í ættini sigoyrnablotið er komið, men síðani hon kom niður av stjørnunum um hesa tíðina fyrri 32 árum síðani í Tárnbý á oynni Amager, hevur hon ikki støðast leingi á nøkrum stað. Hon er uppvaksin so ymsa staðni sum í Keypmannahavn, í Saltnesi, í Leynum og í Havnini. Eitt tíðarskeið varð hildið, at hon hevði sett tjaldingarpelarnar fyrri well í Havnini, men so var ikki. Síðani hevur hon búleikast á lítlu oynni Broses í Fraklandi, har havsbrúgvín er trækúrur, saman við manni sínum Philippe Carré, listamanni, og alva teirra Gwenael Akira. Okkum er sagt,

at skuldi hon av álvara búsett seg nakrastaðni, so hevði tað verið í Port Janua.

Soleiðis hugleiðir Rakel Helmsdal, rithøvundur, um seg sjálva, um sínar røtur og uppruna í *Rithøvundabókini*, ið kom út í 1995. Og tjaldingarpelarnir eru, í øllum førum fyribils, negldir fastir úti á Reyni í Havn.

Hon er ein av virknastu høvundum okkara, og av tí, sum gjøgnum árin er runnið gjøgnum penn, skrivimaskinu ella telduna, er nógv komið á prent: stutt-søgur, yrkingar, leikir, skaldsøgur, og ferðahugleiðingar. Og um tvær vikur kemur ævintýrbókin *Drekar og annað valafólk* út.

Meginparturin av tí, hon hevur givið út síðstu árin, er skrivað tey fimm árin hon búið í Fraklandi.

- Síðani eg kom aftur til Føroya, havi eg nærum einki skrivað. Og bókin, sum kemur út í hesum mánaðinum, er skrivað fyrri langari tíð síðani. Hon byrjaði sum smáar søgur, eg skrivaði til guddøtur mínar.

- At skriva krevur tíð og frið. Skál eg sjálv verða nøgd við tað eg skrivi, skál eg hava góða tíð. Tað er ikki ein spurningur um at seta seg niður, tá ið íblásturin kemur. Hann kemur, tá ið tú hefur sitið leingi og skrivað, hvønn dag í nógv tímar. At skriva er hart arbeiði og tað átti verið mett sum eitthvørt annað arbeiði, sigur Rakel.

Góður endi

Barnið eigur stóran leiklut í ritverki Rakels, hon hevur skrivað tvær bókur til stórru

børn um Hugo og vinfólk hansara *Tey kalla meg bara Hugo* og *Hvørjum flenna líkkurnar at, Hugo?*, ið komu út ávíkavist í 1995 og 1997, og ævintýrbókina *Drekar og annað valafólk*, sum er ætlað bæði smærri og stórru børnum.

- Tað fellur mær heilt natúrligt at skriva til børn, nógv lættari enn at skriva til vaksin. Tá ið eg skrivi til vaksin skál eg arbeiða tekst- in meiri ígjøgnum. Ikki tí eg haldi at barnabókur eru minni verðar enn aðrar bókmentir, als ikki. Ein barnabók skál eisini vera stuttlig hjá vaksnum fólki at lesa, sigur Rakel Helmsdal.

- Munur er á evnunum í barnabókum og vaksnamannabókum. Tað er serliga á málanum, persónarnir verða lýstir. Tá ið tú skrivar

til børn, noyðist tú at lýsa ymiskt meiri út í æsir og siga alla søguna sum hon er. So er ikki, tá ið tú skrivar til vaksin, tá stendur nógv opið og tá kann høvundurin loyva sær at leggja upp til lesararnar at gita.

Rakel heldur ikki, at barnabókahøvundar eiga at hava onnur fyrirlit, enn at hava í huga, at ein barnabók altíð skál hava ein góðan enda.

- Tá ið hugsi um tær bókurnar, eg las sum barn, minnst eg, at mær dámdi ikki tær bókurnar, sum høvdu ein syrgiligan enda. Børn skulu hava eina kenslu av, at hóast alt møguligt ringt ella syrgiligt hendir, so ordnar alt seg onkusvegna til endans. Tað er tryggleiki teimum nýtist, men fyrri tað er tað ikki neyðugt at onki keðiligt hendir. Eg haldi, eg

skrivi til børn upp á tann mátan, sum mær dámdi at lesa sum barn.

Ein góð søga

Broytta barnafatanin upp gjøgnum hesa öldina hevur broytt barnabókmentinar. Í dag kunnu høvundar skriva um alt til børn, og barnabókur eru ikki so týðiliga moraliserandi og lærandi sum fyrr. Men hóast so er avdúkar høvundarhugburðurin ofta, hvørji ørindi høvundurin í grundini hevur við bókini.

- Tilvitad leggi eg ongur meiningar niður í mínar bókur. Eg royni fyrst og fremst at siga eina góða søgu. At virði og normar, sum eg havi, speglast aftur í bókunum, slepst ikki undan. Nógva hava lisið fyrru bókina um Hugo sum eina